
Zeck Julianna

LEVÉL

Emlékszem egy történetre az életemből, amit még nem mondtam el senkinek. Nem azért, mert nincs kinek elmondanom, hanem mert elmondhatatlan. Magamnak is csak nehezen mesélem. Én emlékként gondolok rá, és úgy, mint ami velem történt. Tizenhat éves korom óta emlékszem erre a történetre, azóta nem tudom kiverni a fejből. Mondják, hogy olyan velem lenni, mintha mindig máshol járnék gondolatban, s ha kérdeznek, mindig tudok valami frappánsat válaszolni – olykor még humorosat is –, de mindenki tudja, hogy nem mondok igazat. És tényleg nem. Ami az én gondolataimban ilyenkor megfordul, arról nem lehet csak úgy fecsegni, ezt nem beképzeltségből mondom, hanem azért, mert tényleg így gondolom. Bármiről szívesen beszélek, és tudok is, csak erről nem. És mégis, olyan, mintha mindenki pont erre kérdezne rá, erre az egy dologra, amiről pedig nem akarok beszélni. Próbálok úgy élni az életem, hogy minél kevesebbet kelljen társalogni. Azért is, hogy ne kelljen semmit sem mondanom, mert azon az egy emléken kívül semmi érdekes nem történt velem, meg azért is, mert unom, amit az emberek mondani tudnak. Azért mindig végighallgatom a mondandójukat, inkább ők beszéljenek, mint én, így nyilván figyelmesnek és udvariasnak tartanak. Úgy általában is unatkozom. Azt hiszem, kimondhatom, hogy unalmas az életem. Kívülről persze nem így néz ki a dolog. Van egy jól fizető munkám vezető pozícióban, van egy vitorlásom, biciklivel járok munkába, rengeteg barátom van, fotózom, futok, hegyet mászok. Keresik a társaságomat, és főleg a nők. Minden tetszik nekik, amit csinálok, minden, amit én annyira unok. Elviselhetetlen rajongással néznek rám, és bárhogy viselkedem, bármit mondok, ott vibrálnak körülöttem. Kár, hogy nincsenek már meghódíthatatlan magasságokban lebegő, légies, éteri szépségű nők, akik elragadnák a képzeletemet. Legalábbis én eggyel sem találkoztam. Éhesek és közönségesek, rikítók, pucérok és felkínálkozók. Nincs bennük sem szentség, sem sötétség, semmi titok, tűz vagy lobogó szenvedély. Azt hiszik, kedvemre kell tegyenek, pedig annál kiábrándítóbb nincs is. Sajnálom őket, és sajnálom magamat is, hogy nem repes semmiért a szívem. Eggyel több ember, aki céltalanul és élettelenül végzi teendőit ezen a bolygón. Sokszor gondolkodom azon, hogy mit kell kezdenem az életemmel, de semmi nem jut az eszembe. A halál az egyetlen értelmes dolog, amit

ehhez az élethez kapcsolni tudok. Bár ha a halálra gondolok, mindig megrendülök. Nem azért, mert annyira félek tőle, vagy mert annyira nagy eseménynek tartom, hogy egy életen át készüljek rá, és nem is azért, mert félek a számvetéstől vagy az életem filmjének lepergésétől, meg sok minden mástól, amit még hallani lehet; hanem mert már egyszer meghaltam, emlékszem rá. Gyanítom, hogy én azóta is halott vagyok. Engem nem a halál riaszt, nem az a tény, hogy meg kell halni, hanem a meghalás aktusa. Az tölt el félelemmel. Mert tudom, milyen az. Az életben csak képzelgünk arról, hogy milyen lesz majd meghalni, de csak tapogatózunk természetesen. Mert akik úgymond a halálból visszajöttek, azok ugye nem haltak meg. Én meghaltam, és nem visszajöttem, hanem emlékszem. Van valami, amit senki sem úszhat meg, akárhogyan is haljon meg. Maga a meghalás. Az ember nehezen hiszi el, hogy amiről annyit gondolkodott, és amitől annyira félt, az most valóban megtörténik. Hogy a halál nem a jövő, hanem a jelen, és tudod, hogy ez most igazi, nem álom, nem képzelgés, nem az elme játéka, hanem maga a meghalás. Most te meghalsz. Ezt nagyon nehéz tudni. Felfogni, hogy ez most tényleg az, nagy pillanat, és rémes, megáldíthatatlan, visszafordíthatatlan. Ennél is félelmetesebb, hogy van utána valami. Gyűlnek köréd a lények, és tudod, hogy túl vagy rajta, ez már utána van. Ami megnyugtat az életben, hogy van valami a halál után; félelmetesebbé válik, mintha semmi sem lenne. Mert olyan tartományok nyílnak meg, olyan tér, a lényeknek olyan végtelensége, hogy beleszédülsz.

Emlékszem, háború idején haltam meg, nagyon hirtelen jött, nem tudtuk, hogy támadás fogja érni Budapestet. Egy pesti gangos ház cselédlépcsőjén futottam lefelé, ki az utcára. Elindultam gyalog, lombosak voltak a fák, talán tavasz lehetett, tele voltam lehetőséggel. Nem akartam buszra ülni, gyalog akartam menni; hogy érezzem az illatokat és a szelet, ahogy az arcomba fúj. Láttam az embereket a buszmegállóban, mozdulatlanul néztek ugyanabba az irányba. Sajnáltam őket, hogy mennyi időt vesztegetnek el várakozva, egy pontba meredve. Akkor miért nem beszélgetnek inkább!? Annyira meredten álltak, egy távoli pontot bámulva, hogy tudtam, nekem is oda kellene fordítanom a fejem. Éreztem a hátam mögött gyülekező, elkerülhetetlen veszélyt. Nem akartam tudni róla, talán még át is futott az agyamon, hogy én valószínűleg meg fogok halni. Távolinak tűnt nekem, mint egy eseménymeghívás, amire, tudod, hogy nem fogsz elmenni. Mellettem ordítva, félelemtől elborult tekintettel rohantak el az emberek, belém kapaszkodtak, ráncigáltak, sodortak magukkal. Arra számítottam, hogy ha nagyon erősen akarom, újra hallok a madarakat, a város hétköznapi zaját,

visszaáll a régi rend, és lassan megjön a busz, csak annyi, hogy én nem szálltam fel. Hirtelen megnevezhetetlen, sűrű sötétség terítette be az útszakaszt, ahol sétáltam. Láttam az árnyékomat, ahogy beleég az aszfaltba. Hatalmas lökést éreztem a testemben, aztán csend lett bennem. Láttam, ahogy az emberek lélekszakadva menekülnek és hullanak el az utcakövön. Nem éreztem fájdalmat, csak azt, hogy elválnak tőlem a testem, leszakad. Olyan volt, mint amikor érzéstelenítéssel húzzák ki a fogadat. Oldalt volt a fejem, emberi végtagokat láttam magam körül, nem tudom, mennyi idő kellett, hogy rájőjjenek, azok az enyémekek. Nem éreztem semmit, csak tudomásul vettem. Tudtam, hogy most elkezdi történni velem. Emlékszem, vagyis az érzetektől arra következtetek, hogy nő voltam. Ezt csak azért említem meg, hogy értsd, milyen minőségű is ez az emlék. Mondhatnád, hogy álmodtam, és még az is lehet, hogy igazad van. De ha álmodtam, attól mennyivel lesz kevesebb?

Azért írtam le neked mindezt, hogy ez maradjon az egyetlen hiteles nyoma az életemnek, a halálom története. Reménykedem, hogy legközelebb nem fogok emlékezni rá.

Csak mert kérdezted, hogy mire gondoltam.

Apád

ÚTITÁRS

Április elsején gondoltam egy nagyot, és felültem a Corona Intercity-re. Gondoltam, meglepem a barátomat, biztos örülni fog, hogy képes vagyok tizenhat órát utazni miatta. Egy könnyű hátizsákot vittem magammal, benne egy váltóruha, mobiltöltő, könyv meg néhány tisztálkodási eszköz. A magyarországi rész sivár, sehol egy hegy, de domb is alig. Elővettem a könyvem, és úgy döntöttem, olvasok a határig. Addig úgyszólván semmi érdekes. A határ előtt felszállt egy bozontos hajú srác, folyton felém pillantgatott. Helyes volt, nem mondom, de azért félelmetes dolog a vonaton ismerkedni. Egyszer csak odajött, megállt az ülések mellett, és elkezdett beszélni hozzám; ne haragudjak, hogy így leszólít, de ritkán lát olvasni valakit, főleg Bartis Attilát. Rámosolyogtam, kezében egy nyitott könyvet lobogtatott, aztán megmutatta a borítóját. Ugyanazt a könyvet olvastuk. Gondolta, ihatnánk egy kávét vagy egy sört a büfékocsiban. Igent mondtam. Legalább há-

rom órán keresztül beszélgettünk. Először a könyvről, aztán minden másról, úgy általában az életünkről. Hamar megnyíltunk egymásnak, talán a tavaszi levegő tette, ami befűjt a vonatablakon. Ültünk az ablakkal szemben az egymás melletti bárszékeken, a tájat figyeltük, és hallgattuk a vonatzakolatást. Tütüm-tütüm, tütüm-tütüm. Valamiféle köztes lét ez, se itt, se ott. Ami volt, elhagytam, ami lesz, még nincs itt. Mindig úgy éreztem, hogy a vonatút ajándékidő, a sors kegye. Nem kell csinálnom semmit. Ez a beszélgetés is olyan volt, mintha nem az életemhez tartozna, ezért sokkal inkább önmagam lehettem, kiszakadva az időből. Nem szerelem volt, ő, de-hogy. Volt neki barátnője, és én is a barátomhoz mentem. Inkább úgy éreztem, jó útitárs. Nem így kéne éreznünk mindenkivel kapcsolatban az életünkben? Hiszen tényleg „csak” útitársak vagyunk. Közben elkapott egy mély érzés, hogy jó helyen vagyok, jó, hogy itt vagyok. Akkor nagyon tudtam, ki vagyok én. Elhoztuk a cuccainkat, és végleg berendezkedtünk a büfékocsiban, olykor még a büféssel is szóba elegyedtünk. Addig ültünk ott, míg valamelyikünk le nem szállt. Közben váltogatták egymást az emberek, csak mi voltunk állandó vendégek. Sokszor csak úgy hallgattuk, hogy miről beszélnek a többiek. Meglepődöm néha, hogy mennyire másképp élnek az emberek. Hogy milyen filmbe illő életutak vannak, mennyire nyomorultak vagyunk olykor. Lassan alkonyodott, élesebbek lettek a belső tárgyak, a külső táj meg egyre elmosódottabb. Én Sepsiszentgyörgyre mentem, ő Gyergyóba. Volt még egy kis időnk. Telefonszámot cseréltünk, és megbeszéltük, hogy még biztosan találkozunk. Persze, tudtam, hogy ez nem fog megtörténni. Emlékszem, tetszett a srác, de csak addig, amíg le nem szállt. Akkor azonnal megtört a varázs. A büfékocsiból is kimentem, egyébként is, az már korábban bezárt, úgyhogy egy ideje már két előre berendelt sörrel ültünk kettesben. Visszaültem a helyemre, és újra elővettem a könyvemet, de nem tudtam olvasni. Hogy elrepült az idő, mindjárt le kell szállnom, és valahogy nem volt kedvem. A vonaton akartam maradni, úton akartam lenni, nem megérkezni. El tudtam volna képzelni, hogy mindig utazom, hogy ez legyen az életem. Ahogy ültem egyedül, mert már szinte mindenki leszállt, arra gondoltam, hogy én nem is szeretem azt, aki felé robog ez a vonat. Én nem hozzá akartam menni, csak érlelődött bennem egy érzés, amit nem akartam elengedni, és ez az út csak megszilárdította bennem az elhatározást, hogy el akarom hagyni őt. Úgy szálltam le a vonatról, mint akit elvárásoltak, sorsszerűnek éreztem minden mozzanatot. Elmentem a barátomhoz, örült is, meg nem is. Még elmentünk együtt éjszakázni a városba, aztán másnap megmondtam, hogy vége, és hogy nemsokára indul a vona-

tom. Hidegen nézett, mintha megbecstelenítettem volna az otthonát. Felöltözött, és elment inni a barátaival, és én hálás voltam ezért. Alig vártam, hogy felüljek a vonatra, és végre tényleg egyedül legyek. Nem vágytam beszélgetni, nem voltam a büfékocsiban sem. Bámultam ki az ablakon, és a gyergyói útitársamra gondoltam. Hogy valószínűleg mi sohasem találkozunk, de mégis milyen meghatározó helyet kapott életem egy nehéz pillanatában, úgy, hogy még én magam sem tudtam akkor, hogy hamarosan milyen döntést fogok hozni. Most meg olyan könnyű vagyok, hogy ha hagynám, a szél ki tudna repíteni az ablakon. Nézem, ahogy az arcom tükröződik az ablaküvegen, mögöttem gyorsan elsuhanó táj, cseppekben hulló eső mossa el a gondolataimat, és a képet is az ablakon.

METAMORFÓZIS

Mimi szívébe tavasszal költözik be az ősz. Miközben a természet éledzik, és ontja magából a friss illatokat, az új hajtásokat, ő az elengedésre rendezkedik be. Számára a tavaszi hónapok jelentik a legnagyobb szenvedést. Mikor mindenki reményteljes, és megújult erővel veti bele magát az életbe, neki elbújni van kedve a világ elől. Van egy pad a Tóth Árpád sétányon, ahol órákig üldögél az életéről elmélkedve. Meleg tavaszi szellő fúj, de ő fázósan húzza össze magán a kabátot, és az állával a magas nyakú pulcsija mögé bújik. Elkékül a szája, remeg, és sapkát húz a fejébe. A többi ember már az év első fagyiját nyalogatja, amikor ő dideregve, fogát vacogtatva fagyoskodik a padon. Elvesztett gyermekét gyászolja így, aki halva született. Eltelt már három év azóta, a férjével elváltak, egyedül maradt. Ez a pad volt a legjobb barátja, ha kisfiával akart beszélgetni, mindig ide jött. Többnyire tavasszal, amikor már hosszabb időt lehet a szabadban tölteni. A terhessége alatt is sokat járt ide, akkor is a kisfiával beszélgetett, azóta sem szűnt meg köztük a kapcsolat. Sosem foghatta a kezébe, nem simogathatta, nem szoptathatta, nem ringathatta, nem is látta, miután megszülte, az orvos azt mondta, jobb ha nem nézi meg, ne ez a kép maradjon meg a fejében. A pocakját simogatta, sokáig érezte is a benne fejlődő lényt, minden apró moccnását, míg egy napon megfagyott benne az élet. Legutolsó közös sétájukon is erre a padra ült le, már megkeményedett hassal, úgy érezte, mintha egy nehéz téglát hordana a méhében. Itt búcsúztak el egymástól, ő

és a kisleány, egy meleg tavaszi napon. Minden márciusban kijön ide, aki látja, azt hihetné, nem is e világról való, olyan idegen fény ül a szemében. Mint ha máshol tartózkodna, csak a teste van jelen, a lelke meg, ki tudja, talán a fiánál. Nem vesz tudomást a körülötte történő dolgokról, csak úgy van, mindentől függetlenül, kiesnek ezek az órák, nem tudja felidézni őket. Sötétedéskor indul csak haza, amikor már annyira átfagyott, hogy a teste önvédelemből felállásra készíti.

Mimi nem akar többet gyereket. Neki ott van a fia. Annyira lefoglalja a vele való elszakíthatatlan és súlyos kapcsolat, hogy senki mással nem tud foglalkozni. Az év többi részében nem ennyire elveszett. Március elmúltával, mint bábból a pillangó, Mimi is metamorfózison megy keresztül. Szétrepeszti a burkot, és ledobja magáról azt a szomorú köpenyt, amit egy hónapja le sem vett magáról. Sudár, vékony testére lenge ruhákat vesz fel, hosszan nézi magát a tükörben, mint egy süldő lány. Annyira szépnek látja a testét, hogy lassanként, elnyújtott izgalommal bontja le magáról az öltözékét, mintha egy férfi keze simogatná szenvedélyesen. Ráfog a derekára, hogy még vékonyabbnak tűnjön, felül már csupasz, de még rajta van a bugyi. Miközben tenyerét a derekára tapasztja, látja, hogy bimbói felélednek, vágyakozva és hívogatóan duzzadnak meg mellei. Kint csivitelnek a madarak, a növények tele vannak friss rügyekkel. Halk zihálással tolja le magáról a bugyit, és már úgy tekint magára, mintha mindig is ez a tükörben lévő nő lett volna vágyainak tárgya. Olyan feszes, csillogó és hajlékony a teste, mint egy igazi csábítónak, aki mindenkit el tud bájolni. Önfeledten veti bele magát a nyárba, kéjesen és gondolkodás nélkül. Éli az éjszakai pillangók életét, felelőtlenül, éjszakáról éjszakára.

Kitárulkozó magány. Idegen test. Forró nedvek. Ziháló izmok. Kék foltos combok. Délutáni ébredések. Párolgó alkohol. Szomjazó növények. Kallódó fehérnemű. Lefordított mobil. Karikagyűrű az éjjeliszekrényen. Sorvadó szív. Lefelé pillantások. Borfoltos szőnyeg. Csikkek az ablakpárkányon. A város erősödő, majd halkuló zaja. Nyitott ablakok. Félig elhúzott függöny. Sietős mozdulatok. Túl éles fények. Egy új nap ígérete. Süppedő ág. Kávészemcsék a konyhapulton. Kezdődő magány. Minden nap ugyanaz. Aztán újra tavasz lesz, és újra kirügyeznek a fák. Kinyílik a táj, ünnepel a természet. Mimi nincs a padon, fagyijukat nyaló gyerekek ülnek ott. Egymás szavába vágva beszélnek, a fagyalt meg olvadozik a kezükben, végigcsöpög a tölcsér oldalán, aztán lepottyan a földre. Egy színes pillangó landol az eperfagyin, aztán felröppen a padra, a gyerekek mellé.